

18. PRÓZA NATURIZMU

~ Zdôvodnite lyrizačné tendencie v slovenskej próze medzivojnového obdobia. Zamerajte sa na etické hodnoty a morálne zásady v novele Margity Figuli a tajomné individuum v tvorbe Dobroslava Chrobáka.

~ Napíšte stručnú osnovu ukážky č. 2.

~ Vyhl'adajte lyrizujúce prvky v ukážke č. 1 . Na základe ukážky č. 2 interpretujte dielo *Návrat Ondreja Baláža*. Uved'te rozdiel medzi naturizmom a naturalizmom.

Ukážka č. 1

ЉУДО ОНДРЕЈОВ-ЗБОЈНИЦКА МЛАДОСТ (úryvok)

„V tichej samote, zvanej Zbojnický Tanec, skrýva sa biely dom. Strážia ho velikáni divých a ovocných stromov. Za letných úsvitov spievajú tam sláviky, za veterných nocí hukocú staré obrovské stromy. Inak len ticho býva na Zbojníckom Tanci.

Bola noc. Vietor sa hneval. Skákal po stromoch ako veličizná opica a rehotal sa ako byvol.

Na starom orechu zadružď'al konár a švihol do zožltnutej jesennej trávy. Tenučko zapišť'al vietor a odletel.

„Cin, cin, cin,“ zazvonili v bielom dome pondusové hodiny. Potom ozval sa ostrý plač dieťaťa... V tej chvíli sa narodil malý zbojník.“

Ukážka č. 2

ДОБРОСЛАВЪ ЧИРОБАКЪ - НАВРАТЪ ОНДРЕЈА БАЛАЖА
(úryvok)

„Kto ste a čo tu hľadáte?“

„Ponížene pekne prosím...“ sklopil zrak, **„nemal som tri dni nič teplého v ústach. Pán Boh vám to vynahradí...“** Vykĺzli sa mu tie slová z úst, ako ich mal naučené každodenným užívaním.

Gazdiná prestala miešať a dívala sa na neho znepokojene: „Musíte počkať, kým sa to dovarí.“ Čakal postojacky.

„Sadnite si, zle vám je stáť o jednej nohe.“

Videl, že jeho prítomnosť ju netiesni, ani nemýli. Pokračovala v práci jemnými pohybmi, krehkými ako sen. Nohy mala bosé a rukávy vyhrnuté na lakty. Okolo nôh obtieral sa jej čierny kocúr.

„Odkiaľ idete?“ opýtala sa, aby niečo povedala.

„Zďaleka.“

„Odkiaľ až?“

„Zo Sibíre.“

„Máte tuná niekoho?“